

Μακεδονικά

Τόμ. 2

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΑ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΤΟΜΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ

1941-1952

ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ.
1953

Αθανασίου Ι. Χρυσόχου, Η Κατοχή εν
Μακεδονία. [Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών.
Εθνική βιβλιοθήκη αρ. 12]. Έν Θεσσαλονίκη, 1949.

Στίλπων Π. Κυριακίδης

doi: [10.12681/makedonika.9305](https://doi.org/10.12681/makedonika.9305)

Copyright © 2016, Στίλπων Π. Κυριακίδης

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Κυριακίδης Σ. Π. (2017). Αθανασίου Ι. Χρυσόχου, Η Κατοχή εν Μακεδονία. [Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών. Εθνική βιβλιοθήκη αρ. 12]. Έν Θεσσαλονίκη, 1949. *Μακεδονικά*, 2, 774-775.
<https://doi.org/10.12681/makedonika.9305>

ῥλης ταύτης ἐπαυξάνουν αἱ ὑποσημειώσεις τοῦ συγγραφέως, ὅστις μὲ εὐ-
ρεῖαν πολυμάθειαν ἐσχολίασε καὶ ἐσαφήνισεν ἐκ τῆς ἱστορίας τῆς τουρκο-
κρατίας πολλὰ σκοτεινὰ διὰ τὸν ἀναγνώστην σημεῖα.

ΣΤΙΑΤΩΝ Π. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ

Ἀθανασίου Ι. Χρυσόχοου, Ἡ Κατοχή ἐν Μακεδονίᾳ. Βιβλίον πρῶ-
τον. Ἡ δρᾶσις τοῦ Κ.Κ.Ε. [Ἐταιρεία Μακεδονικῶν Σπουδῶν. Ἐθνικὴ
βιβλιοθήκη ἀρ. 12]. Ἐν Θεσσαλονίκῃ, 1949. 8^{ον} σ. 175.

— Βιβλίον δεύτερον. Ἡ δρᾶσις τῆς βουλγαρικῆς προπαγάνδας. Τεῦ-
χος Α'. [ἀρ. 14]. Ἐν Θεσσαλονίκῃ, 1950. 8^{ον} σ. 342.

Τεῦχος Β'. [ἀρ. 15]. Ἐν Θεσσαλονίκῃ, 1950 8^{ον} σ. 418.

— Βιβλίον τρίτον. Ἡ δρᾶσις τῆς ἰταλορουμανικῆς προπαγάνδας.
[ἀρ. 16]. Ἐν Θεσσαλονίκῃ, 1951. 8^{ον} σ. 156.

— Βιβλίον τέταρτον. Οἱ Βούλγαροι ἐν Ἀνατολικῇ Μακεδονίᾳ καὶ
Θράκῃ. Τεῦχος Α'. [ἀρ. 17]. Ἐν Θεσσαλονίκῃ, 1951. 8^{ον} σ. 284.

Τεῦχος Β'. [ἀρ. 18]. Ἐν Θεσσαλονίκῃ, 1952. 8^{ον} σ. 306.

Ὁ συγγραφεὺς ἐχρημάτισεν ἐπιτελάρχης τοῦ Γ' Σώματος Στρατοῦ
κατὰ τὸν ἑλληνοϊταλικὸν πόλεμον ἐν Ἀλβανίᾳ καὶ γενικὸς ἐπιθεωρητὴς
τῶν νομαρχιῶν ἐν Μακεδονίᾳ κατὰ τὰ ἔτη τῆς Κατοχῆς, ἵνα κρυπτόμενος ὑπὸ
τὴν ἰδιότητα ταύτην παρακολούθησεν καὶ ἀντιμετώπισεν τὰς ἀνθελληνικὰς ἐνερ-
γείας τῶν ξένων προπαγανδῶν ἐν Μακεδονίᾳ. Τοιοῦτα ἔχων νὰ ἐπιτελέσῃ καθή-
κοντα ὁ συγγραφεὺς, καταρτίσας εὐρύτατον δίκτυον πληροφοριῶν, παρηκο-
λούθησε μετὰ προσοχῆς τὰ ἐν Μακεδονίᾳ εἰς βάρος τοῦ Ἑλληνισμοῦ τελούμενα
ὑπὸ τῶν ξένων προπαγανδῶν, τῆς βουλγαρικῆς καὶ τῆς ἰταλορουμανικῆς, τὴν
ἀντεθνικὴν δρᾶσιν τῶν ἐν Ἑλλάδι κομμουνιστῶν, ὡς καὶ τὴν φρικώδη καὶ
ἀπάνθρωπον διαγωγὴν τῶν Βουλγάρων ἐν Ἀνατολικῇ Μακεδονίᾳ καὶ
Θράκῃ πρὸς ἐξόντωσιν τοῦ ἀκμάζοντος ἐκεῖ Ἑλληνισμοῦ. Τὰς συγκεντρο-
μένας πολλαχόθεν πληροφορίας ὁ συγγραφεὺς ἤλεγχε καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν
ἐξηλεγμένων συνέτασσε μακρὰς καὶ λεπτομερεῖς ἐκθέσεις, τὰς ὁποίας ἀπέ-
στελλε πρὸς τε τὴν Ἑλληνικὴν κυβέρνησιν τῶν Ἀθηνῶν καὶ τὴν ἐν Καίρω
Αἰ ἐκθέσεις αὗται, εἰς τὰς ὁποίας ἀνεγράφοντο λεπτομερῶς τὰ περιεχόμενα
εἰς γνῶσιν τοῦ συγγραφέως, ἀποτελοῦσι πρῶτης τάξεως ἱστορικὰ ἔγγραφα
διὰ τοὺς χρόνους τῆς Κατοχῆς. Εἶναι φυσικὸν νὰ διέφυγον τὴν γνῶσιν
τοῦ συγγραφέως τινὰ τῶν γεγονότων, ἀλλὰ τὸ πλῆθος καὶ ἡ ποικιλία τῶν
γνωσθέντων εἶναι τόση, ὥστε εἶναι ὑπεραρκετὴ, διὰ νὰ δώσῃ εἰς τε τὸν ση-
μερινὸν ἀναγνώστην καὶ τὸν μέλλοντα ἱστορικὸν σαφῆ καὶ ἐν ταῖς λεπτομε-
ρείαις εἰκόνα τῆς δημιουργηθείσης τότε ἐν Μακεδονίᾳ καὶ Θράκῃ κατα-
στάσεως.

Ἀπόρροια τῶν ἐκθέσεων τούτων εἶναι ἡ σειρά τῶν ἀνωτέρω ἀναγραφομένων τόμων, οἵτινες κατὰ τὴν βεβαίωσιν τοῦ συγγραφέως περιλαμβάνουν ὀλόκληρον σχεδὸν τὴν ὕλην αὐτῶν, καὶ εἰς τοῦτο ἔγκειται ἡ ἀξία αὐτῶν ὡς πρώτης ἱστορικῆς πηγῆς. Διότι ὁ συγγραφεὺς δὲν ἐξιστορεῖ ἀπλῶς καὶ γενικῶς τὰ κατὰ τὴν Κατοχὴν, δὲν γράφει γενικὴν τινα ἱστορίαν τῶν χρόνων αὐτῆς, ἀλλὰ μᾶς δίδει αὐτούσια τὰ γεγονότα, μὲ χρονολογίας καὶ ὀνόματα πιθόντων καὶ αὐτοπτῶν καὶ ἔγγραφα καὶ σύγχρονα δημοσιεύματα, διὰ νὰ χρησιμεύσουν ὀψέ ποτε ὡς ἀψευδῆ τεκμήρια διὰ τοὺς μέλλοντας ἱστορικοὺς τῆς περιόδου ταύτης.

Ἀκολουθῶν τὰς ἐκθέσεις του κατατάσσει τὴν παρεχομένην ὕλην κατὰ ἑξαμηνίας καὶ ἔτη, πλήρη δ' ἔχων καὶ σαφῆ ἀντίληψιν τῶν τε γεγονότων καὶ τῶν χρησιμοποιηθειῶν ὑπὸ τῶν προπαγανδῶν μεθόδων ὑποδιαιρεῖ ταύτην εἰς κεφάλαια ἀναλόγως τῆς φύσεως αὐτῆς, σαφηνίζοντα τὰ τε αἷτια τῶν γεγονότων, ὡς καὶ τὴν πολύμορφον συστηματικὴν δοξασίαν τῶν προπαγανδῶν. Ἡ κατὰ ἔτη καὶ ἑξαμηνίας διάρθρωσις τῆς ὕλης ἦτο φυσικὸν εἰς τινα σημεῖα γενικώτερα νὰ προκαλέσῃ ἀναποφεύκτους τινὰς ἐπαναλήψεις, αἱ ὁποῖαι ὁμως εἶναι ἀσημαντοὶ ἐν σχέσει πρὸς τὸν ὄγκον τῆς προσφερομένης ἐκάστοτε νέας ὕλης.

Τὸ ὕφος τοῦ συγγραφέως εἶναι ἐν τῷ συνόλῳ σύντομον καὶ στρατιωτικόν, ἀλλὰ σαφὲς καὶ εὐχάριστον εἰς τὴν ἀνάγνωσιν, διαπνέεται δὲ ἀπὸ ἄκρου εἰς ἄκρον ὑπὸ ἐνθέμου φιλοπατρίας. Τὸ πλῆθος τέλους τῶν ἐκ τῆς ὑπαίθρου πληροφοριῶν, ἡ ὁποία καὶ ὑπέφερε τὰ περισσότερα ἐκ τῶν δεινῶν τῆς κατοχῆς, καθιστᾷ τὸ ἔργον ἐνδιαφέρον ἀνάγνωσμα καὶ διὰ τοὺς Ἕλληνας χωρικοὺς, οἱ ὁποῖοι πολλάκις θὰ συναντήσωσιν εἰς τὰς σελίδας αὐτοῦ πρόσωπα, τὰ ὁποῖα ἐγνώρισαν, καὶ γεγονότα, τὰ ὁποῖα ἔζησαν.

ΣΤΙΑ ΠΩΝ Π. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ

Ἐμ. Θ. Γρηγορίου, Τὸ βουλγαρικὸν ὄργιον αἵματος εἰς τὴν Δυτικὴν Μακεδονίαν (1941 - 1944). Ἀθῆναι, 1947. 80ν σ. 167.

Ὁ ἀείμνηστος συγγραφεὺς, τὸν ὁποῖον ἐν τῇ ἀκμῇ τῆς ἡλικίας εὗρεν ὁ θάνατος, δημοσιογράφος ἐξ ἐπαγγέλματος, ἐπὶ τῇ βάσει σημειώσεων καὶ στοιχείων, τὰ ὁποῖα ἐκράτησεν ὁ ἴδιος κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Κατοχῆς, ἐμπιστευτικῶν ἐκθέσεων, ἀποστελλομένων εἰς Κάϊρον, καὶ ἀνεκδότου μελέτης τοῦ ἀξιωματικοῦ Ἀντωνίου,¹ ἐδημοσίευσε κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1945 σειράν ἄρθρων εἰς τὴν ἑφημερίδα «Ἀσύρματον», διὰ τῶν ὁποίων ἠθέλησε νὰ

¹ Ἡ μελέτη αὕτη, ἂν δὲν ἀπατώμαι, εἶναι ἡ δημοσιευθεῖσα βραδύτερον ὑπὸ τὸν τίτλον, *Κων. Ἀντωνίου*, Σλοβικὴ καὶ κομμουνιστικὴ ἐπιβουλὴ καὶ ἀντίστασις τῶν Δυτικομακεδόνων Θεσσαλονίκη, 1950.